

PURTRET

EDK | CDIP | CDPE | CDEP |

Schweizerische Konferenz der kantonalen Erziehungsdirektoren
Conférence suisse des directeurs cantonaux de l'instruction publique
Conferenza svizzera dei direttori cantonali della pubblica educazione
Conferenza svizra dals directurs chantunals da l'educaziun publica

En Svizra portan ils chantuns la responsabladad principala per ils fatgs da furmaziun e da cultura. Els coordineschan lur lavur sin champ naziunal. Per far quai furman las 26 directuras e directurs chantunals da l'educaziun publica in'autoridad.

LA CONFERENZA SVIZRA DA LAS DIRECTURAS E DALS DIRECTURS CHANTUNALS DA L'EDUCAZIUN PUBLICA (CDEP)

A l'exteriur vegnan ellas ed els numnads savens «ministras e ministers da furmaziun». En Svizra als numnain nus «directuras e directurs d'educaziun u da furmaziun». Ellas ed els èn commembras e commembers da las regenzas chantunals e mainan il departament chantunal d'educaziun e da furmaziun, che cumpiglia per regla er la cultura ed il sport.

La surveranità chantunala da la scola e da la cultura è in tratg caracteristic impurtant da la Svizra plurilingua ch'è organisada en moda federalistica.

En il sector postobligatoric (gimnasis, furmaziuns professiunals e scolas autas) portan la confederaziun ed ils chantuns comunablamain la responsabladad per ils fatgs da la furmaziun. La confederaziun ed ils chantuns èn tenor la constituiziun obligads da collavurar en il sector da furmaziun (*vesair enonuschientschas da basa I*).

La basa legala per la collavuraziun dals chantuns en il sector da furmaziun e da cultura è dapi l'onn 1970 il concordat svizzer da scola. La lavur da la CDEP sa basa plinavant sin ulteriuras cunvegns interchantunals. Quai èn contracts interchantunals giuridicamain liants, er numnads concordats. La CDEP exequescha questas cunvegns e po relaschar il dretg d'execuziun.

L'organ da decisiun suprem da la CDEP è la radunanza plenara (tut las 26 cusseglieras guvernativas e cussegliers guvernativs). Las fatschentas vegnan preparadas da la suprastanza da la CDEP (12 cusseglieras guvernativas e cussegliers guvernativs). Il principadi da Liechtenstein sa participescha a las lavurs da la CDEP.

Art. 61a da la constituiziun federala (CF) | En il rom da lur cumpetenzas procuran la confederaziun ed ils chantuns comunablamain per in'auta qualitat e permeabilitad dal spazi da furmaziun svizzer.

Art 62 al. 1 CF | Ils chantuns èn cumpetents per ils fatgs da scola.

Art 69 al. 1 CF | Ils chantuns èn responsabels per il sector da cultura.

Art. 1 Concordat da scola 1970 | Ils chantuns da concordat furman in institut da dretg public interchantunal per promover ils fatgs da scola e per armonisar il dretg chantunal correspondent.

LA CDEP COORDINESCHA LA POLITICA DA FURMAZIUN E DA CULTURA DA LA SVIZRA

La CDEP agescha en moda subsidiara ed ademplescha incumbensas ch'ils chantuns e che las regiuns na pon betg surpigliar. Ella n'è betg in ministeri da furmaziun naziunal, mabain in'autorità da coordinaziun.

En la CDEP sa cunvegnan las 26 directuras e directurs chantunals da l'educaziun publica a soluziuns naziunals en secturs impurtants da la furmaziun e da la cultura. Tipicas dumondas da la CDEP èn p.ex. la regulaziun naziunala da valurs da basa impurtantas en ils fatgs da furmaziun (structuras, finamiras, diploms), la mobilitad naziunala en il sector da furmaziun u la reconuschientscha naziunala dals diploms (*vesair B. Lavurs permanentas*). Cun puncts centrals da svilup sistematic contribuescha la CDEP a l'ulteriur svilup dal sistem da furmaziun da la Svizra (*vesair A. Puncts centrals da svilup*).

Dapertut nua ch'i fa basegn, coordinescha ella sias lavurs cun la confederaziun.

La presidenta da la CDEP è la cussegliera guvernativa Isabelle Chassot (chantun Friburg).

Quai che la CDEP fa, protocollescha ella en ses program d'activitads. La versiun actuala chattais Vus sut: www.cdep.ch > Arbeiten

LA CDEP LAVURA CUN INSTRUMENTS CH'ÈN DEFINIDS CLERAMAIN

Cunvegns | L'instrument il pli impegnativ da la collavuraziun interchantunala èn ils contracts tranter ils chantuns (cunvegns interchantunals u concordats, cf. art. 48 CF). Ils singuls chantuns decidan sch'els vulan sa participar ad in concordat. Per ils chantuns che sa participeschan è in concordat giuridicamain liant.

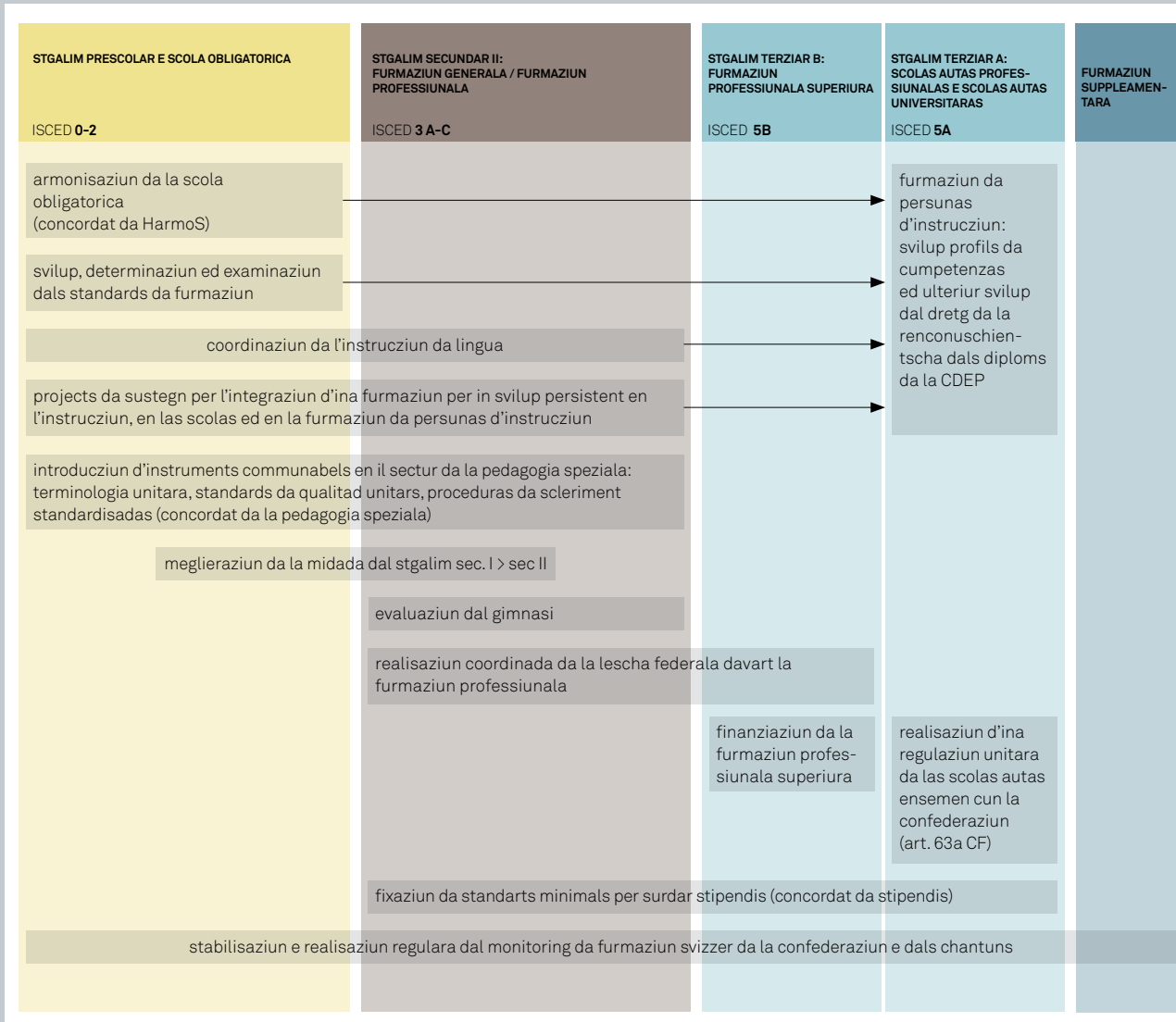
Recumandaziuns | La CDEP relascha recumandaziuns als chantuns. Quellas n'han betg in caracter giuridic liant. Sco product d'ina lavur da consens, a la quala tut ils chantuns sa participeschan e la quala dura per regla plirs onns, han ellas però cumprovadamain in grond effect d'armonisaziun.

Explicaziuns | La CDEP prenda posiziun davart dumondas politicas da la furmaziun, e quai en furma da «decleraziuns».

Agenturas professiunals | La CDEP maina agenturas professiunals naziunals u sa participescha a quellas. Agenturas professiunals datti per il mument en ils suandants secturs: en la perscrutaziun da la furmaziun, en la pedagogia speziala, en la furmaziun supplementara, tar las persunas d'instrucziun, en la furmaziun generala, en il stgalim secundar II, en la furmaziun professiunala/cussegliaziun da studi e da carriera, en las technologies d'infurmaziun e da comunicaziun (ICT).

A

PUNCTS CENTRALS DA SVILUP DA LA CDEP EN IL SECTUR DA FURMAZIUN 2008 – 2014

B

LAVURS IMPURTANTAS PERMANENTAS DA LA CDEP

La CDEP represchenta ils chantuns vers la confederaziun en ils secturs da furmaziun, da cultura, da sport e da la promoziun da giuvenils. Il secretariat general da la CDEP lavura cunzunt cun ils dus uffizis federals ch'èn cumpetents per la furmaziun: cun il secretariat da stadi per furmaziun e perscrutaziun (SFP) tar il departament federal da l'intern (DFI) e cun l'uffizi federal da furmaziun professionala e da tecnologia (UFFT) tar il departament federal d'economia (DFE).

La CDEP sa participescha a la collavuraziun internaziunala en ils secturs da la furmaziun, da la cultura, dal sport e da la promoziun da giuvenils. Ella represchenta ils chantuns en organisaziuns internaziunals (cussegl da l'Europa, OECD, UNESCO/BIE, UE, ulteriuras organisaziuns).

La CDEP exequescha cunvegns interchantunals existents:

Ella surveglia scolaziuns e diploms che pertutgan ses champ da cumpetenza (diploms d'instrucziun, diploms da la pedagogia speziala, da las scolas medias professionalas) e conceda las renconuschientschas naziunals. La CDEP examinescha en quests secturs er diploms da l'exteriur.

Cun l'execuziun da pliras cunvegns interchantunals da finanziaziun e da libra circulaziun da persunas pussibilescha ella la libertad d'elegger in studi en Svizra (mobilitad) e procura per la gulivaziun da las grevezzas tranter ils chantuns. Las duas cunvegns las pli impurtantas concernan las universitads e las scolas autas professionalas.

La CDEP maina il center d'informaziun e da documentaziun IDES davart ils fatgs da furmaziun en Svizra.

La CDEP maina agenturas professionalas ch'èn activas en Svizra e pussibilescha tras gremis interchantunals in'execuziun coordinada ed ina coordinaziun professionala en dumondas sco: furmaziun professionala, cussegliaziun da professiun e da studi, scolas autas, furmaziun supplementara, stipendis, cultura, promoziun da giuventgna, sport.

ILS FATGS DA FURMAZIUN EN SVIZRA, IN PAJAIS PLURILING E FEDERALISTIC

L'autonomia chantunala en ils fatgs da scola ed in'organisaziun decentrala da las scolas èn facturs impurtants dals fatgs da furmaziun da la Svizra.

Ils chantuns èn responsabels per ils fatgs da furmaziun, uschenavant che la constituziun federala na declera betg la confederaziun sco cumpetenta. Er là, nua che la confederaziun ha sco unica la cumpetenza da regulaziun (formaziun professiunala, scolas autas professiunalas) u nua ch'ella regla ils fatgs cun ils chantuns (gimnasias), èn ils chantuns responsabels per exequir sco er per manar las scolas ed il personal, ed els portan la chargia principala tar la finanziaziun. En il sectur da la scola obligatorica han las vischnancas differentas cumpetenzas. En tut finanzieschan ils chanzuns e lur vischnancas circa 87% da las incumbensas da furmaziun dal maun public (uffizi federal da statistica, incumbensas da furmaziun dal maun public 2005 senza la promoziun da la perscrutaziun).

Ils 21 da matg 2006 han il pievel svizzer e tut ils chantuns acceptà cun 86% da las vuschs las disposiziuns constituiziunalas davart la furmaziun. Cun questa votaziun èn da princip vegnidas confermadas tut las repartiziuns da las cumpetenzas vertentas en ils fatgs da furmaziun. La confederaziun ed ils chantuns èn – tenor la constituziun – obligads da collavurar e da reglar las valurs da basa impurtantas per tut la Svizra. Quai èn l'entrada en scola, las finamiras dals stgalims da furmaziun, la durada e la structura da quels, las midadas al sectur da furmaziun ed ils diploms. Da nov (art. 63a CF) han la confederaziun ed ils chantuns da reglar communablamain l'entir sectur da las scolas autas (scolas autas universitaras, scolas autas professiunalas, scolas autas da pedagogia). Questa midada duai vegnir realisada l'onn 2012. Da nov po la confederaziun fixar princips per la furmaziun supplementara ed er la promover la furmaziun supplementara (art. 64a CF).

INDICATURS

Chantuns	26
Vischnancas (2008)	2715
Populaziun (2006)	7'508'700
Naziunalitad estra (2006)	20.7%
Populaziun tenor linguas*	tudestg (63.7%), franzos (20.4%), talian (6.5%), rumantsch (0.5%), autras (9%)

Scolaras e scolars, studentas e students en il sistem da furmaziun (onn da scola 2006/2007)

tut ils stgalims	1'502'863
scola preliminara e scola obligatorica	951'067

Persunas d'instrucziun (onn da scola 2005/2006)

scola preliminara e scola obligatorica	87'700
equivalenza en temp cumplain	60'600

Diploms (2006)

stgalim secundar II**	89.5% (persunas da 20 onns)
stgalim terziar A e B	terziar A: 24.9% terziar B: 11.4% (persunas da 30 fin 34 onns, valurs stimadas)

Expensas dal maun public per la furmaziun senza promoziun da perscrutaziun (2005)

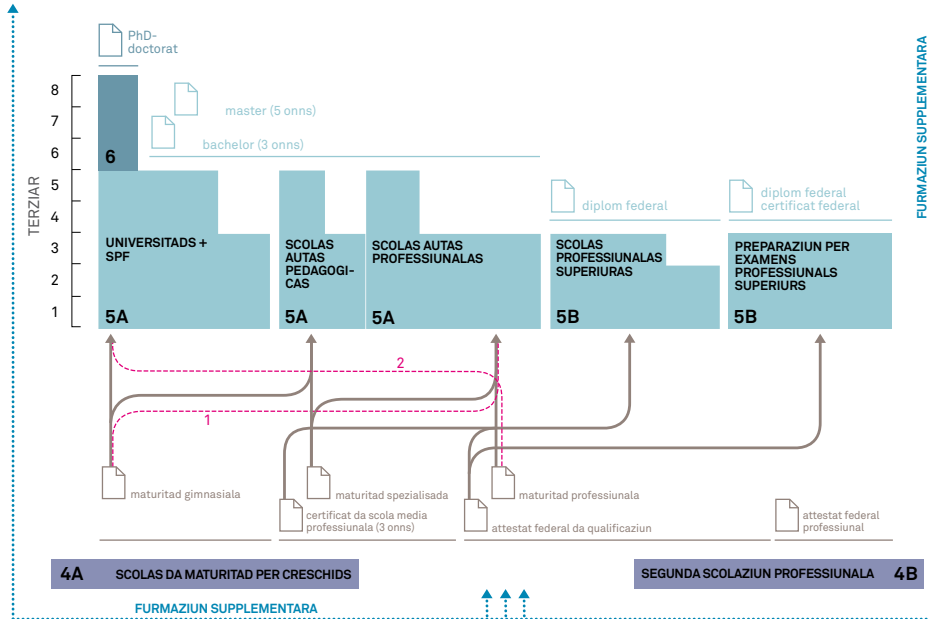
total	26.5 milliardas francs
chantuns e lur vischnancas	23 milliardas (87%)
confederaziun	3.5 milliardas (13%)
part dal product naziunal brut	6%

*lingua principala tenor la dumbraziun dal pievel 2000

Il tudestg, il franzos, il talian ed il rumantsch èn las linguas naziunalas. Ellas valan en lur territori respectiv sco linguas uffizialas (administraziun, dretgira), sco linguas d'instrucziun e sco linguas da mintgadi. La Rumantschia ha ina situaziun speziala.

**formaziun professiunala e formaziun generala

SISTEM DA FURMAZIUN EN SVIZRA

ISCED | Las preschentaziuns vegnan messas en relaziun cun il ISCED (International Standard Classification of Education www.uis.unesco.org). Tras il ISCED vegn attribui a mintga stgalim da furmaziun in code ch'è definì sin plaun internaziunal (ISCED 0 fin ISCED 6). Ils stgalims da furmaziun pon uschia vegnir cumparegliads sin plaun internaziunal.

- ISCED 6
- ISCED 5A + 5B
- ISCED 4A + 4B
- ISCED 3A–C
- ISCED 2A
- ISCED 1
- ISCED 0

📄 Diplom

Passarella: 1 maturitad gimnasiala → scola auta professiunala (praticum professiunal); 2 maturitad professiunala → scola auta universitara (examen supplementar)

3
2
1
Dumber dad onns

Scola obligatorica | Il schema a sanestra mussa il stadi actual. Ils chantuns aspiran in'armonisaziun structurala. La basa per quai furma la nova convegnia interchantunala davart l'armonisaziun da la scola obligatorica (concordat da HarmoS) che prevesa las suandantas adattaziuns: dus onns scolina vegnan obligatorics. La scola obligatorica cumpiglia pia 11 onns: il stgalim primar incl. la scolina u il stgalim prescolar duran 8 onns, il stgalim secundar 3 onns. In'exceptiun fa il chantun Tessin che maina vinavant ina «scuola media» da quatter onns.

Dapli: www.cdep.ch

La scolina | En la gronda part dals chantuns èn las vischnan-cas obligadas da porscher dus onns scolina. Facticamain frequenta la gronda majoritad dals uffants (ca. 86%) dus onns la scolina (2007/2008).

IL SECRETARIAT GENERAL MAINA LAS FATSCHENTAS DA LA CDEP

Il post da stab da la CDEP è il secretariat general a Berna. El prepara las fatschentas dals organs politics e maina las fatschentas tenor il program d'activitads da la CDEP. En quest connex lavura el en stretg contact cun ils chantuns. Il secretariat prenda il know-how da las adiministraziuns chantunals, da la pratica da furmaziun e da la perscrutaziun da furmaziun. El maina ils gremis professiunals ed ils gremis da coordinaziun da la CDEP.

En il secretariat general è integrà il center d'infurmaziun e da documentaziun IDES. El collectescha infurmaziuns davart ils fatgs da furmaziun da la Svizra, evaluescha quellas e las metta a disposiziun a la publicitad interessada.

La repartiziun dal personal dal secretariat general da la CDEP sin las differentas lavurs sa preschenta sco suonda (stadi 2008):

stab dal concordat da scola:
21 plazzas

execuziun da la curvegna interchantunala davart la renconuschientscha da certificats da scolaziun (4) e da las curvegns da finanziaziun (2)
IDES (incl. translazziuns)
9 plazzas

CSFP (execuziun lescha federala davart la furmaziun professiunala): 3 plazzas
plazzas da projects limitadas: 3

EDK | CDIP | CDPE | CDEP |

Schweizerische Konferenz der kantonalen Erziehungsdirektoren
Conférence suisse des directeurs cantonaux de l'instruction publique
Conferenza svizzera dei direttori cantonali della pubblica educazione
Conferenza svizra dals directurs chantunals da l'educaziun publica

Secretariat general

Chasa dals chantuns, Speichergasse 6
Postfach 660, CH-3000 Bern 7

T: +41 (0)31 309 51 11

F: +41 (0)31 309 51 50

www.cdep.ch

edk@edk.ch

IDES Center d'infurmaziun e da documentaziun

T: +41 (0)31 309 51 00

F: +41 (0)31 309 51 10

www.ides.ch

ides@edk.ch